

AU § 5:10

Dnr. KS 2015/

Direktiv och anvisningar inför budget 2016 och planåren 2017 och 2018

Arbetsutskottets beslut

Ärendet bereds vidare

Sammanfattning

Direktiv och anvisningar inför budget 2016 och planåren 2017 och 2018.

Beslutsunderlag

Ekonomienheten bereder ärendet.

Förslag till beslut

Michaela Fletcher (M) yrkar att ärendet bereds vidare.

Propositionsordning

Ordförande frågar om arbetsutskottet beslutar enligt Michaela Fletchers (M) yrkande och finner att så är fallet.

Expedieras

- Ekonomienheten
- Controllers (samtliga)
- Kansliet

Till: Kommunfullmäktige

Direktiv och ekonomiska förutsättningar för upprättande av förslag till budget 2016 och plan 2017-18**Beslutsförslag****Kommunstyrelsens beslut**

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta att

1. Direktiv och anvisningar för 2016-2018 godkänns.
2. Preliminära ramar avseende drift och investering för kommunstyrelse och nämnder fastställs.
3. Styrelse och nämnder delges direktiv och anvisningar inför arbetet med budget 2016 och planer 2017-2018.
4. Tillsammans med Stockholms Läns Landsting och övriga kommuner i länet hemställer hos finansisdepartementet att de länsvisa skattesatserna i 2§ och 3§ förordningen (2013:976) om kommunalekonomisk utjämning höjs 2 öre för kommunerna och sänks 2 öre för Stockholms Läns Landsting från och med 1 januari 2016.

Bakgrund

Budgetberedningen har upprättat direktiv och anvisningar avseende förslag till budget 2016 och plan 2017-2018. Förutom direktiv och anvisningar ges nämndernas preliminära ramar avseende drift och investering för år 2016.

Budgetförslaget för år 2016 medför en kostnadsutveckling på cirka tre procent per invånare i förhållande till innevarande år. Utgiftstaket är beräknat på en utdebitering på 18:65 dvs. oförändrad skattesats jämfört med 2015.

Verksamhetens nettokostnader för 2016 uppgår till 1 975 500 tkr vilket innebär en ökning med 82 800 tkr jämfört med prognos 2015. Nämndernas utgiftstak avseende bruttokostnader beräknas till 2 218 450 tkr och intäkter till 293 930 tkr. Investeringsbudgeten är beräknad till 97 550 tkr (netto) för år 2016.

Katarina Leinar
EkonomichefMohammed Khoban
Chefsekonom

Bilagor:

- 1- Direktiv och anvisningar för budget 2016 och plan 2017-2018
- 2- Nämndernas preliminära ramar för drift år 2016
- 3- Nämndernas preliminära ramar för investeringar för 2016

DIREKTIV OCH ANVISNINGAR FÖR BUDGET 2016 OCH PLAN 2017-18

1- Planeringsprocessen

Kommunen ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår och en ekonomisk plan för en period av tre år. I planen ska skattesats och anslag till verksamheterna anges samt hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas bli vid budgetårets slut.

Kommunens verksamheter skall bedrivas med god ekonomisk hushållning vilket innebär att kommuninvånarna ska få ut så mycket som möjligt för sina skattemedel. Budgetdokumentet omfattar även ekonomiska och demografiska förutsättningar samt ekonomiska ramar.

Kommunens planeringsprocess börjar med politisk beredning (budgetdialog) under mars månad. Detta handlar om kommunens ekonomiska förutsättningar, finansiella mål, prioriteringar med hänsyn till Kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Under maj och juni sker sedan budgetarbetet i respektive nämnd utifrån kommunens övergripande verksamhetsplanering. Respektive nämnd tar fram budgetförslag för sina nämnder enligt Kommunfullmäktiges preliminära ramar. Nämndens förslag ska lämnas till ekonomienheten senast den 28 augusti. KS beslutar om ramar per nämnd den 21 oktober. I mellanperioden förs budgetdialog om innehållet i verksamhetsplanen. Budgetbeslut inkl. skattesats sker i KF den 23 november 2015. Nämnderna kommer att upprätta internbudgetar för 2016 under november- december 2015 enligt KFs beslut om ramarna.

2- Mål och budget

Enligt kommunallagen ska i budgeten för verksamheten och ekonomin anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Det ska finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta kräver en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt bra uppföljningssystem. Förvaltningsberättelsen i delårsbokslutet och bokslutet ska utvärdera om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Visionen pekar på att kommunen skall vara länets mest attraktiva skärgårdskommun, den skärgårdskommun som flest väljer att flytta till, bo och verka i, starta företag i samt besöka; en skärgårdskommun i världsklass. Österåker ska präglas av framtidstro, mångfald och öppenhet.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2014 om **inriktningsmål** enligt nedan:

- Invånarna skall uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande för all kommunal service.
- Ekonomi i balans
- Österåker skall vara bästa skolkommun i länet
- Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och funktionshindrade
- Österåker ska ha en trygg miljö

Indikatorer för ovanstående inriktningsmål enligt nedan:

- Nöjdhetsindex (NKI) i medborgarundersökning och Stockholm Business Alliance (SBA) undersökning
- Fortsatt god ekonomisk hushållning och fastställd åtgärdsplan vid eventuellt negativ avvikelse
- Andel elever med behörighet till gymnasium, lärarnas behörighet, minst godkänd i alla ämnen samt NKI inom förskoleverksamhet
- NKI hemtjänst och äldreboende samt brukarenkäter inom funktionshinder
- Trygghetsfrågor i medborgarundersökning och trygghetsindex för unga

Respektive nämnd har fått i uppdrag att ta fram resultatmål tillsammans med nyckeltal och mätmetod utifrån Kommunfullmäktiges inriktningsmål och indikatorer. En särskild mål för "Mål och måloppfyllelse" har framtagits. En arbetsgrupp med representant från alla nämnder/förvaltningar samordnar målarbetet för att underlätta processen för måloppföljelse under 2016.

Nyckeltal ska vara **specifika** (tydliga), **mätbara**, **accepterade**, **realistiska**, **tidsbestämda**.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär att morgondagens kommunmedlemmar kan försäkras samma servicenivå som dagens kommunmedlemmar utan att skattenivån höjs. För att kunna styra kommunens verksamhet ur ett finansiellt perspektiv krävs att **finansiella mål** sätts som i sin tur ska stödja kommunens verksamhetsplan.

De övergripande finansiella målen har utvecklats enligt nedan:

- Nettokostnadsandelen ska högst motsvara 98 % av skatt och bidrag som utgiftstak.
- Kommunens utdebitering hålls så låg som möjlig under 2015-2018. För år 2015 är 18.65.
- Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3.5 % i snitt under mandatperioden.
- Investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat.
- Årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital ska reserveras dels för skuldpenning och dels enligt resultatutjämningsreserv i balansräkning under posten eget kapital.

Miljöarbete ska beskrivas utifrån alla de nationella miljömålen (klimat och luft, natur och biologisk mångfald, skadliga ämnen och rena kretslopp, mark byggande och boendemiljö, skärgård, sjöar och vattendrag).

Enligt ny lagstiftning ska respektive kommunfullmäktige för varje mandaperiod **anta ett program** med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare.

Detta gäller från och med 1 januari 2015. Lagstiftningens mål är att

- Förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare
- Öka allmänhetens insyn i privata utförarens verksamhet
- Stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

Förändringarna i sammanfattning är att kommuner och landsting

- Ska kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare, detta arbete ska vara strategiskt och systematiskt
- Ska genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten få insyn
- Ska se till att kommunala företag ger allmänheten insyn i verksamhet som de överlämnar till privata utförare
- Ska i fullmäktige besluta om ett program för varje mandaperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter drivs av privata utförare
- Har en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan olika utförare

Ett program för uppföljning och insyn som ett särskilt ärende kommer att hanteras av Kommunfullmäktige den 15:e juni.

3- Planeringsunderlag för budget 2016 och plan 2017-2018

Österåkers kommun har klarat balanskravet sedan 2003 förutom 2008 som redovisade ett underskott om ca 15,7 Mkr. Årets resultat för 2014 blev 92,6 Mkr. Kommunen har reserverat dels 37,4 Mkr för pensionsskulden och dels 36,5 Mkr för resultatutjämningsfond med hänsyn till årets resultat för 2014. Totalt har 508 Mkr reserverats för pensionsskulden under eget kapital på balansräkningen. Detta motsvarar cirka 66 % av pensionsskulden avseende före 1998. Kommunfullmäktige har tagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserven som gör det möjligt att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskottet som uppstår till följd av lågkonjunktur. Totalt har ca 141 Mkr reserverat för resultatutjämningsfonden under eget kapital.

Budget för 2015 har upprättats under en fortsatt lågkonjunktur av svensk tillväxt. Skattesatsen har varit oförändrad för 2015 jämfört med år 2014 och resultatbudgeten uppgår till 76,4 Mkr. I budget 2015 ingår en generell indexuppräknings på 2 % (skolverksamhet och förskoleverksamhet mellan 2 % -5,2 %), resurser för volymförändringar enligt kommunens befolkningsprognos samt en del extra satsningar inom olika verksamhetsområden. Bokslutsprognosen för 2015 visar på ett överskott om 14,5 Mkr jämfört med budgeten (varav 11,5 Mkr avseende återbetalning av premier 2004 från AFA- försäkring).

Enligt regeringens bedömning ser tillväxten ut att förbättras i världsekonomin, men de regionala skillnaderna bedöms alltjämt vara stora. Tillväxten i svensk ekonomi steg något 2014 jämfört med 2013 och en återhämtning har inletts. Tillväxten drevs framför allt av investeringar och hushållens konsumtion. Den långsamma återhämtningen i omvärlden ledde däremot till en svag utveckling av svensk export. Under 2015 och 2016 förväntas tillväxten ske i en långsam takt. En gradvis återhämtning i svensk ekonomi leder till att BNP kan öka med 2,4 procent år 2015 resp. 2,5 procent år 2016 enligt vårpropositionen för år 2015.

Arbetslösheten har varit hög, kring 8 procent i sex års tid men bedöms minska i takt med att konjunkturåterhämtningen ökar efterfrågan på arbetskraft. Men arbetsmarknaden återhämtar sig relativt långsamt och för 2016 beräknas cirka 7 procent av arbetskraften. För 2016 beräknas att sysselsättningen ökar och samtidigt som ökningen av antal personer i arbetskraften dämpas.

Den makroekonomiska prognosen för 2015 och 2016 samt kalkylen för åren fram till 2018 som SKI har redovisat, innebär goda förutsättningar för en bra skatteunderlagsutveckling. Realt skatteunderlag beräknas öka med drygt 2 procent per år i år och nästa år. Även 2017 och 2018 beräknas det reala skatteunderlaget öka mer än det genomsnittligt gjort under 2000-talet. Ett av skälen till den höga ökningstakten av skatteunderlaget är att befolkningen nu ökar snabbare i antal än vad som varit vanligt. Mätt per invånare har skatteunderlaget reallt sett ökat i genomsnitt knappt en halv procent per år under 2000-talet. Demografin kommer att ställa stora krav på kommuner att anpassa verksamheterna.

Den ekonomiska vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2015-2019. Vårändringsbudgeten anger förändringar i årets budget. Nedan sammanfattas några av de större satsningarna:

- Inom äldreomsorg 1 miljard för 2015 och 2 miljarder årligen 206-2018.
- Det generella statsbidraget ökar med 0,7 miljard för 2015 och 2,2 miljarder år 2016 samt 2,6 miljarder från 2017 som kompensation för att nedsättning av socialavgifterna för unga slopas.
- Den sedan tidigare aviserade satsningen på lågstadiet ligger fast med 2 miljarder per år från 2015.
- Minskade barngrupper i förskolan 415 miljoner 2015 och 830 miljoner från år 2016.
- Klimatinvesteringar i kommuner och regioner anslås med 125 Mkr i år och därefter 600 Mkr.
- Upprustning av skollokaler, 15 Mkr i år och 330 Mkr 2016-2018.

Inom utbildningsområdet har många satsningar lagts in och tagits bort beroende av vilka partier som lagt förslagen. Detta gör att det är svårt för kommunerna att följa upp vilka anslag som kommer i det generella statsbidraget och vilka som är riktade.

Österåker är en tillväxtkommun och dess invånare ökar med drygt 600 personer per år. Kommunens demografiska förändringar visar att andelen äldre kommer att öka både på kort och lång sikt. En tryggad god kommunal verksamhet är en utmaning för Österåker. Det krävs en effektivisering genom förändringsarbete och förnyelse av arbetsformerna och organisationen för att inrymma kostnaderna inom de framtida skatteintäkterna.

Budgetprocessen har utvecklats så att en hållbar budget upprättas ur både finansiellt perspektiv och verksamhetsperspektiv. Budget för 2016 och plan 2017-18 har byggts på kostnadsutveckling per invånare cirka 3 % per år och cirka 96 % av skatteintäkterna dvs. en budget i balans med ett överskott enligt god ekonomisk hushållning.

4- Nämndernas preliminära ramar

Nämndernas budget 2016 har i stort sett grundats på prestationer. Prestationsbudgetering innebär att resursfördelningen baseras på volymbeslut dvs att priset kopplas till prestation. Rutiner för avstämning av volymförändringar har utvecklats. Detta kommer att fortsätta följas och utvecklas för budget 2016 och plan 2017-18. Valfrihetssystem enligt LOV inom daglig verksamhet och sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning har införts fr.o.m. 2013 och för särskilt boende inom äldreomsorg gäller fr.o.m. februari 2014. Resursfördelning i form av peng för kommunal vuxenutbildning inkl. SFI har utvecklats. Övergång till KCNO (Kunskapscentrum Nordost) för Komvux (grundläggande och gymnasial vuxenutbildning) kommer att ske fr.o.m. januari 2016 och myndighetsutövningen kommer att tas över av KCNO redan juli 2015. Fr.o.m. juli 2016 kommer även SFI att ingå i KCNO. Produktionsförvaltningen kommer även fortsättningsvis att erbjuda vuxenutbildning och SFI i konkurrens med övriga utförare.

Beräkningen av budget 2016 byggs på

A- Budget 2015 exkl. engångskaraktär avseende 2015

B- Volymförändringar med hänsyn till bl.a. kommunens befolkningsprognos

C- Indexuppräknings

D- Bokslut för 2014

E- Bokslutsprognosen för 2015 samt vissa andra kända faktorer.

Kvalitetsförändringar kan finansieras inom 2015 års budgetram genom omprioriteringar i verksamheten eller genom effektiviseringar samt extra satsningar för 2016. Alla andra framställningar som ligger över budget 2015 och volymförändringar ska prioriteras och särskilt motiveras tillsammans med **åtgärder av nämnderna**. Detta innebär att respektive nämnd ska upprätta en budget enligt **kommunfullmäktiges preliminära ramar**.

4.1 Volymförändring

Nämndernas totala volymökningar har beräknats till ca 26 Mkr. Volymökningarna avser vård- och omsorg (14 Mkr), grundskola (10 Mkr), gymnasium (1,5 Mkr)

4.2 Indexuppräknings/ pengnivåer

Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste tolv månaderna, var ungefär noll procent i april. Indexuppräknings för 2016 har beräknats generellt med 2 % förutom lokaler som preliminärt har räknats med 0 %. Taxor/avgift förutom maxtaxan och försäljning av tjänster beräknas med 2 %. Den totala kostnaden för indexuppräknings för respektive nämnd har specificerats. Pengnivåer för olika verksamhetsnivåer tas fram av berörda nämnder med hänsyn till den totala kostnaden för indexuppräknings som tak.

4.3 Personalomkostnader

Personalomkostnader kommer att vara 0,1% lägre än år 2015 dvs. 38,9% för de flesta anställda. För ungdomar har regeringen föreslagit att nedsättningen slopas i två steg. Arbetsgivaravgifterna för unga uppgår under perioden 1 augusti 2015 till 30 juni 2016 till 25,46 procent. Under 2016 slopas nedsättningen helt under förutsättning att riksdagen inte kommer att fatta ett annat beslut. För pensionärer kommer att vara oförändrade. Personalomkostnader för 2016 för specialregler kommer att bli enligt nedan:

- 34% för anställda som inte fyllt 25 år.
- 15,80% för anställda som vid årets ingång fyllt 65 år.

4.4 Taxor och avgifter

I nämnderna budgetförslag ska ingå förslag till taxor och avgifter för år 2016. Produktionsstyrelsen ska också ta fram taxor och avgifter för berörda verksamheter inom produktionsförvaltning förutom kundvalsområden.

4.5 Utmanarrätt

All kommunal verksamhet kan utmanas utom myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner. Både ”Regelverk och tillämpningsföreskrifter för utmanarrätt” och ”Riktlinjer för hantering av personalinitiativ till överlåtelse av kommunal verksamhet” har hanteras av Kommunfullmäktige.

Kommunen välkomnar initiativ från utomstående och egna medarbetare att utmana kommunen i syfte att överta verksamhet i andra driftsformer. Uppdraget från KF kan ses som en del av ambitionen att förändra och utveckla kommunens verksamhet genom att öka mångfalden i utbudet av tjänster och därmed öka valfriheten samtidigt som skattebetalarnas medel används på effektivast möjliga sätt. Kommunstyrelsen fastställer de verksamheter som kan drivas av alternativa utförare. Kommunstyrelsen ska före sitt beslut om eventuellt tillstyrkande, inhämta upplysningar och information från berörd facknämnds förvaltning.

4.6 Komponentavskrivning

Ett krav på **komponentredovisning** har införts och gäller från och med 2014. Kommunen har planerat att övergå till kompetentavskrivningar enligt Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) görs under 2015. De totala materiella anläggningar som skrivs av är 577 Mkr vid årsredovisning 2014. Det finns 26 objekt som överstiger 3 Mkr förutom ”Gator och vägar”. Dessa objekt har prioriterats att tillämpa kompetentredovisning. Avskrivningsmetoden ska avspegla hur tillgångars värde förbrukas. Detta innebär att man måste ta hänsyn till skillnader i förbrukning och nyttjandeperioder av betydande komponenter i en materiell anläggningstillgång. Ekonomienheten i samråd med samhällsförvaltningen tar fram en modell och redovisas tillsammans med ekonomiska konsekvenser senast 10.e september 2015.

5- Nämndernas verksamhetsplan

Respektive nämnd ska upprätta en verksamhetsplan enligt den mall som tas fram av ekonomienheten. Verksamhetsplanen ska inlämnas till EA-enheten före den 28 augusti. Omfattningen av materialet avgörs av respektive förvaltning/nämnd.

En kortfattad version av nämndernas verksamhetsplan (4- 6 sidor) ska upprättas efter Kommunfullmäktiges beslut om budget i november månad.

Verksamhetsplan behandlas av nämnd och skall innehålla följande punkter:

5.1 Mål och riktlinjer

5.2 Strategiska styrtalet/nyckeltal för volym, kvalitet och finans.

5.3 Lokaler

5.4 Plan för konkurrensprövning

5.5 Utveckling och förändringar (*framåtblick, riskanalys*)

5.6 Sammanställning av drift- och investeringsbudget

5.1 Enligt lagstiftningen ska i verksamhetsplanen anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Den betonar att det är viktigt att mål och riktlinjer uttrycker realism och handlingsberedskap samt att de kontinuerligt utvärderas och omprövas. Formulering av mål och riktlinjer per verksamhetsområde ger en möjlighet till en förstärkt styrning och en bättre uppföljning av verksamheten. För att åstadkomma detta krävs bl.a. en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål. Kommunfullmäktige har tagit fem inriktningsmål. För varje inriktningsmål har 2-3 indikatorer framtagits. Respektive nämnd skall formulera **specifika, mätbara, påverkbara, realistiska och tidsbestämda resultatmål** för sina verksamheter. En särskild mål för mål och måloppfyllelse har upprättats så att respektive nämnd/förvaltning kan anpassa till sina verksamhetsområden.

Enligt uppdrag från KF (§ 226/ 2012 samt KF § 9:31/2014) genomförs under 2015 en revidering av miljömålen. I verksamhetsplan och budget för 2016 ska nämndens miljöarbete beskrivas utifrån alla de nationella miljömålen.

Nämndernas internkontrollplaner ska utvecklas så att genomförande av resultatmål säkerställs.

5.2 För att få en god ekonomisk hushållning måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta säkerställer en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. Verksamhetsmätt och produktivitetskrav skall i större utsträckning användas för att följa upp verksamheten. En kortfattad beskrivning av styrtal som ger en helhetsbild under perioden bör göras. En jämförelse mellan verksamhetsmätt för budget 2016, budget 2015, prognos 2015, utfall 2014 bör redovisas.

Sammanställningen ska ge en helhetsbild av verksamheten och ska innehålla både ekonomiska mått och verksamhetsmått så att man kan utläsa verksamhetens omfattning och volymförändring dvs. prestationsbudgetering. Vidare ska redovisas om kvalitetsmätningar har genomförts och resultaten av dessa. Mått som kan anges är t.ex. antal invånare i berörda åldrar och andel servicetagare (t.ex. antal elever, omsorgstagare). Andra mått kan vara utnyttjandegrad, effektivitet samt produktivitet.

5.3 Kommunen ska bedriva verksamhet i ändamålsenliga lokaler. Varje nämnd ska i en lokalförsörjningsplan ange hur man på kortare och längre sikt ser på sitt behov av lokaler. Denna lokalförsörjningsplan skall i enlighet med kommunens lokalpolicy utgå från koncerntänkande, ett effektivt lokalutnyttjande och kravet på ändamålsenliga lokaler. En sammanfattning av en lokalförsörjningsplan som i första hand avser de kommande tre åren, ska ingå i nämndernas verksamhetsplaner och sammanställas av Kommunstyrelsen.

5.4 I nämndernas verksamhetsplan ska finnas en plan för konkurrensprövning, där personal eller andra alternativa utförare kan ges möjlighet att konkurrera med kommunala utförare om välfärdstjänster. Av planen ska framgå vilka verksamheter som är föremål för konkurrensprövning och vilka som inte är det. I planen ska redovisas även om verksamheter kan komma att konkurreras ut.

5.5 Omvärldsförändringar ställer krav på nämndernas anpassningsförmåga. Därför är det viktigt att ständigt utveckla vårt arbetssätt och pröva nya verksamhetsformer. I planeringsunderlaget ska redovisas i punktform vilka förändringar som har planerats att ske. Särskilda villkor och krav som kan påverka verksamhetens volym och resursförbrukning ska anges (framåtblick, riskanalys).

5.6 Nämndernas budgetförslag för år 2016 ska byggas på

- Budget 2015
- Volym enligt kommunens befolkningsprognos
- Kommunstyrelsens direktiv och anvisningar
- Övriga kända faktorer

Nämnden har rätt att inom tilldelad kostnads- och intäktsram omfördela resurser mellan verksamhetsområden. Större avvikelser från verksamhetsplanen skall avrapporteras till kommunstyrelsen **tillsammans med åtgärdsplan**. Detta innebär att alla andra slags framställningar som ligger över innevarande års budget och volymförändringar för år 2015 ska prioriteras och särskilt motiveras tillsammans med åtgärder av nämnderna.

Investering

Anslagsbindningen för investeringsbudgeten är på projektnivå. Ett projekt kan omfatta ett enskilt objekt t.ex. simhall eller gång- och cykelväg i ett visst område.

Investeringar på projektnivå kan sträcka sig över flera budgetår. Ur långsiktigt perspektiv ska Samhällsbyggnadsförvaltningen uppdatera sin tioåriga investeringsplan med fokus på 3 senaste åren. Investeringsbudget fastställs årligt enligt kända faktorer. Eftersom investeringar verkställs vid olika tidpunkter under året kan ett budgeterat objekt helt eller delvis skjutas upp till kommande år. Sådan förändring ska fastställas av kommunfullmäktige. Vid framställning om investeringar skall tydligt framgå - utöver motiveringen för investeringen - även driftkostnads kalkyl för helt år.

Förbrukningsinventarier ska inte räknas som investering. Finns någon investeringspost (projekt) som inte ska betraktas som investering bör den beräknas som drift.

Till följd av komponentavskrivning kommer utgifter avseende beläggning ingår i investeringsbudget fr.o.m. januari 2016. Därför överförs medel från drift till investering.

Matchningsprincip inom exploateringsredovisning

Exploateringsredovisningen har utvecklats för att tydliggöra helhetsperspektivet per projekt. Grundregeln är matchningsprincipen, vilket innebär att kostnader och intäkter som härrör från samma aktivitet ska resultatföras på samma redovisningsperiod. Detta innebär att utgifter och inkomster kan balanseras i väntan på att dessa ska mötas och då föras till driften.

Kostnader för planläggning (både konsulter och personal) beräknas som driftkostnader fr.o.m. 2012 01 01. Detta omfattar både översiktsplan och detaljplaner.

Praktiska rutiner tillsammans med beräkningsunderlag/ berörda kalkyler för att säkerställa genomförande av den nya modellen ska utvecklas av samhällsbyggnadsförvaltningen. Exempelvis ska kostnader och intäkter som finns i nuvarande driftbudget och påverkas av den nya modellen särredovisas. Detta ska rapporteras tillsammans med budgetförslag för år 2016 enligt tidsplanen.

Exploateringsplan

Med exploateringsverksamhet avses insatser för att anskaffa, förädla och iordningställa kommunens mark för infrastruktur samt för bostads- och eller arbetsområden. Exploateringsfastigheter som är avsedda att avyttras ska klassificeras som omsättningstillgång. Exploateringsverksamhet ska bruttoredovisas (utgifter och inkomster) särredovisas för varje exploateringsområde.

Exploateringsplan för perioden 2016-2018 ska tas upp. Planen ska omfatta både verbalbeskrivning och kalkyler bl.a.

- A- planerat bostadsbyggande (xxx lgh/år)
 - B- Infrastrukturanläggningar
 - C- Kalkyler för exploateringsområde (både inkomster och utgifter).
- En mall för redovisning av inkomster och utgifter har framtagits av EA.

Kalkyler för investeringar ska upprättas på samma sätt som exploateringsområde enligt mallen.

En samlad bild av kommunens totala exploaterings- och investeringsåtaganden kring Svenninge ska redovisas. Infrastrukturanläggningar vid utbyggnaden av s.k. förnyelseområden exempelvis Svenninge och markexploatering avseende Västra kanalstaden ska tydliggöras. Det är viktigt att de risker som finns kopplat till utbyggnaden av förnyelseområden hanteras på ett ändamålsenligt sätt. En särskild utredning avseende kostnadsutveckling inom samhällsbyggnadsförvaltning pågår. I utredningen ingår bl.a. finansiering av "Plan och exploatering".

Investeringsbudget för 2016 är beräknad till 97 550 tkr (netto) vilket innebär 1 Mkr högre än budget 2015. Fördelning av investeringsmedel framgår av bilaga 3.

Bilagor:

- 1- Tidplan för budget 2016 och plan 17-18
- 2- Nämndernas preliminära ramar avseende driftbudget för år 2016
- 3- Nämndernas preliminära ramar avseende investering för år 2016

Tidsplan för planeringsprocessen 2016-2018

Bilaga 1

20 mars Budgetdialog inom majoritet (aktuella ekonomiska förutsättningar & politiska prioriteringar)
7 maj Budgetdialog (Konferensform), KSAU, Nämndernas presidium, Förvaltningschefer
6 maj Kommunstyrelsens AU behandlar direktiv och förutsättningar till budet 2016 och plan för 2017-18.
20 maj Kommunstyrelsen behandlar direktiv och förutsättningar till budget 2016 och plan för 2017-18.
15 juni Kommunfullmäktige behandlar direktiv och förutsättningar till budget 2016 och plan för 2017-18.
Maj-juni månad Budgetdialog på förvaltningsnivå
28 aug Förslag till budget per verksamhetsområde för 2016 och plan för 2017-2018 inlämnas till kommunstyrelsen via budgetberedningen.
September-oktober månad Kommunikation med verksamhetschefer/ resultatenhetschefer (budgetdialog med förvaltningar på tjänstemannasidan 17-18 september)
7 oktober Kommunstyrelsens AU behandlar budget 2016 och plan 2017-18
21 oktober Kommunstyrelsen behandlar budget 2016 och plan 2017-18
23 november Kommunfullmäktige behandlar budget 2016 och plan 2017-18
18 december Styrelsen och nämnder lämnar budget för 2016 och plan 2017-18 som en del av kommunens verksamhetsplan

NÄMNDERNAS RAMAR FÖR 2016

Bilaga 2
2015-05-10

DRIFTBUDGET	BUDGET 2015	BUDGET 2016	FÖRÄND.
INTÄKTER			
KOMMUNFULLMÄKTIGE	30	30	0
KOMMUNSTYRELSEN	74 900	76 400	1 500
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	6 200	6 300	100
SKOLNÄMND	73 100	73 900	800
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	70 300	73 000	2 700
BYGGNADSNÄMND	9 900	10 100	200
MILJÖ-OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	5 100	5 200	100
SOCIALNÄMND	48 000	49 000	1 000
SUMMA INTÄKTER	287 530	293 930	6 400
BRUTTOKOSTNADER			
KOMMUNFULLMÄKTIGE	-10 550	-10 750	-200
KOMMUNSTYRELSEN	-245 900	-244 100	1 800
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	-79 800	-81 300	-1 500
	-1 021		
SKOLNÄMND	600	-1 051 900	-30 300
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	-609 900	-632 900	-23 000
BYGGNADSNÄMND	-42 700	-43 550	-850
MILJÖ-OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	-12 000	-12 150	-150
SOCIALNÄMND	-139 300	-141 800	-2 500
SUMMA KOSTNADER	-2 161 750	-2 218 450	-56 700
NETTOKOSTNADER			
KOMMUNFULLMÄKTIGE	-10 520	-10 720	-200
KOMMUNSTYRELSEN	-171 000	-167 700	3 300
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	-73 600	-75 000	-1 400
SKOLNÄMND	-948 500	-978 000	-29 500
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	-539 600	-559 900	-20 300
BYGGNADSNÄMND	-32 800	-33 450	-650
MILJÖ-OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	-6 900	-6 950	-50
SOCIALNÄMND	-91 300	-92 800	-1 500
SUMMA NETTOKOSTNADER	-1 874 220	-1 924 520	-50 300

Bilaga 3
 2015-05-10

INVESTERINGSBUDGET	BUDGET 2015	BUDGET 2016	FÖRÄND.
UTGIFTER			
KOMMUNSTYRELSEN	-119 600	-95 350	24 250
VARAV SBF	-116 600	-92 350	24 250
VARAV IT	-3 000	-3 000	0
BYGGNADSNÄMNDEN	-3 000	-2 500	500
PRODUKTIONSSTYRELSEN	-4 000	-4 000	0
SUMMA UTGIFTER	-126 600	-101 850	24 750
INKOMSTER			
KOMMUNSTYRELSEN	29 050	4 000	-25 050
BYGGNADSNÄMNDEN	1 000	300	-700
SUMMA INKOMSTER	30 050	4 300	-25 750
NETTO			
KOMMUNSTYRELSEN	-90 550	-91 350	-800
VARAV SBF	-87 550	-88 350	-800
VARAV IT	-3 000	-3 000	0
BYGGNADSNÄMNDEN	-2 000	-2 200	-200
PRODUKTIONSSTYRELSEN	-4 000	-4 000	0
SUMMA NETTO	-96 550	-97 550	-1 000